



یکی از دستاوردهای چشمگیر خواجه نصیرالدین طوسی، ایجاد رصدخانه مراغه بود؛ مرکزی علمی که با حمایت هلاکو خان مغول ساخته شد و دانشمندان برجسته‌ای را گرد هم آورد. در این رصدخانه تاریخی، طوسی و همراهانش حرکات اجرام آسمانی را با دقت زیر نظر گرفتند و جدول‌های علمی مهمی تهیه کردند؛ جدول‌هایی که بعدها در اصلاحات نجومی جهان اسلام و حتی اروپا نقش آفرینی کردند.

آنچه به خواجه نصیر مقامی فراتر از دانشمندی عادی می‌دهد، روحیه تعامل و احترام به نظر دیگران است. او همواره با صاحب‌نظران عصر خود بحث و تبادل اندیشه داشت و اختلافات موجود را با منطق و اخلاق حل و فصل می‌کرد. این اخلاق ویژه در کتاب «اخلاق ناصری» به اوج می‌رسد؛ جایی که از فضیلت، عدالت و تربیت انسان سخن می‌گوید و یادآور می‌شود که علم بدون اخلاق هرگز کامل نخواهد بود.

در حوزه ریاضیات نیز خواجه نصیر نظریات اساسی و بنیادی‌ای ارائه داد؛ مانند پیشرفت‌های مهمی در هندسه و مثلثات که بعدها تأثیرات گسترده‌ای بر آثار دانشمندان غربی برجای گذاشت. او نشان داد که دقت علمی و نظم فکری، حتی در دل بحران‌ها، می‌تواند راهگشا باشد.

دوستان، خواجه نصیرالدین طوسی به ما می‌آموزد که علم نه تنها ابزاری برای شناخت جهان پیرامون است، بلکه راهی برای نزدیکی دل‌ها، گفت‌وگوهای سازنده و ساختن آینده‌ای روشن‌تر نیز هست. این ریاضی‌دان و دانشمند بزرگ نماد عقلانیت در میان طوفان‌های تاریخ بود؛ کسی که به یاری قلم و فکر خود مسیر تاریخ را تغییر داد. بیایید با الگوگرفتن از خواجه نصیرالدین طوسی، در مسیر دانش، اخلاق و گفت‌وگوی منطقی و سازنده قدم بگذاریم تا بتوانیم جهانی روشن‌تر و انسانی‌تر بسازیم.

سربلند و موفق باشید.

حسین نامی سازه

معمار اندیشه و اخلاق خواجه نصیر

سلام دوستان خوب برهانی!
حلول ماه مبارک رمضان را به شما و خانواده‌های محترمتان تبریک می‌گوییم.
در شماره‌های قبلی مجله دو ستاره درخشان علم، خوارزمی و بیرونی را معرفی کردیم؛ دانشمندانی که با پرسشگری و تلاش بی‌وقفه، چراغ دانش را روشن کردند. این بار به سراغ یکی دیگر از بزرگان علم می‌رویم؛ شخصیتی که در میانه طوفان‌های تاریخی، مشعل عقلانیت را فروزان نگاه داشت: **خواجه نصیرالدین طوسی.**
خواجه نصیر ریاضی‌دان و اندیشمند برجسته قرن هفتم هجری، دوران زندگی پرفراز و نشیبی را پشت سر گذاشت؛ دوره‌ای که با حمله مغولان، بسیاری از مراکز علمی و فرهنگی نابود شدند. اما او با شجاعت و درایت، نه تنها در برابر این مصیبت‌ها ایستادگی کرد، بلکه توانست علم و دانش را از خاکستر ویرانی‌ها احیا کند. از ریاضیات و نجوم گرفته تا فلسفه، منطق، اخلاق، کلام و حتی معماری، آثار ماندگاری از این حکیم بزرگ باقی مانده است. او اثبات کرد که در روزهای دشوار، علم و دانش همواره پناهگاه خردمندان است.